

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
30 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

7. ЛАТИНСЬКА МОВА

освітньо-професійної програми **Філологія. Германські мови та літератури**
(переклад включно), перша - англійська
підготовки бакалавра
за галуззю знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальності **035 Філологія Германські мови та літератури** (переклад
включно), перша - англійська

Вінниця 2024

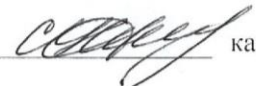
Робоча програма освітнього компонента 7. Латинська мова з підготовки бакалаврів за галуззю знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

РОЗРОБНИК:

Олена ЖУПАНОВА, викладач

СХВАЛЕНО

Вченою радою філологічного факультету
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова канд. філол. наук Олена КОЛОМІЄЦЬ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»

 канд. філол. наук Олена КОЛОМІЄЦЬ

Робочу програму затверджено і схвалено на засіданні кафедри германської філології

«28» серпня 2024 р., протокол № 1

Завідувач кафедри канд. пед. наук Ірина ГОЛОВСЬКА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів –2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Статус освітнього компонента: обов'язковий		
	Спеціальність 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)			
Змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Рік підготовки: 1		
		Семестр: 1		
Лекції		Семінари	Практ.	
-		-	32	
Самостійна робота				
Загальна кількість годин - 60		28		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 2 самостійної роботи здобувача освіти – 0,9		Вид контролю: диференційований залік		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Мета: Метою викладання освітнього компонента «7. Латинська мова» є навчання здобувачів освіти читанню і перекладанню текстів латинською мовою, вивчення здобувачами освіти напам'ять визначеної програмою кількості крилатих латинських виразів.

Завдання: Завданнями освітнього компонента «7. Латинська мова» є:

- виклад правил графіки, фонетики, морфології, синтаксису латинської мови;
- навчання користування словником;
- навчання навичок перекладу латиномовних текстів.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

2.2.3. Фахові компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціальності).

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання

PH 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати і систематизувати.

PH 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

PH 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

PH 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

PH 16. Знати і розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- предмет, завдання, історію латинської мови;
- правила вимовляння латинських звуків;
- правила наголошування латинських слів;
- знати напам'ять 100 крилатих латинських виразів, міжнародний студентський гімн «*Gaudeamus*», третю оду Горація «До Мельпомени».

Вміти:

- правильно вимовляти і наголошувати латинські слова;
- читати і перекладати зі словником нормативні науково-популярні тексти;
- здійснювати граматичний та синтаксичний коментар тексту.

3. Програма освітнього компонента

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Фонетика. Морфологія

Тема 1. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Вимова голосних, приголосних, грецьких буквосполучень. Орфографія грецьких коренів та префіксів.

Тема 2. Наголос. Морфологія. Коротка характеристика граматичної будови латинської мови. Склад довгий. Склад короткий. Суфікси іменників та прикметників. Основні форми дієслова. Дієслівні основи. Дієвідміни

латинського дієслова.

Тема 3. Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану. Дієслово *sum, fui, esse* (бути). Наказовий спосіб теперішнього часу.

Тема 4. Іменник. Перша відміна. Прикметник. Основні форми іменника (прикметника). Прийменник. Синтаксис простого поширеного речення.

Тема 5. Іменник. Друга відміна. Словотворення другої відміни. Граматичний аналіз частин мови.

Тема 6. Іменник. Третя відміна. Особливості відмінювання іменників третьої відміни. Словотворення третьої відміни.

Тема 7. Дієслово. Часи системи інфекта. Пасивний стан часів системи інфекта. Особливості утворення часів системи інфекта. Займенники (вказівні, відносні, зворотній).

Тема 8. Іменник. Четверта і п'ята відміна. Словотворення четвертої та п'ятої відмін. Займенники (особові, вказівні, неозначені, заперечні). Модульна контрольна робота №1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Морфологія. Синтаксис

Тема 9. Ступені порівняння прикметників. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметники.

Тема 10. Числівник. Кількісні й порядкові числівники. Відмінювання числівників. Розділові та прислівникові числівники. Словотворення за допомогою латинських числівників. Римський календар. Римські міри і грошові одинці.

Тема 11. Дієслово. Часи системи перфекта. Часи системи перфекта дійсного способу активного стану. Часи системи перфекта дійсного способу пасивного стану.

Тема 12. Дієслівні форми (герундій, герундив, супін). Дієприкметник майбутнього часу активного стану. Описова дієвідміна активного стану.

Тема 13. Інфінітив. Інфінітивні синтаксичні звороти. Функції інфінітива. Дієприкметникові звороти. Функції дієприкметника.

Тема 14. Кон'юнктив. Вживання кон'юнктива у незалежних реченнях. Утворення кон'юнктива. Синтаксис складнопідрядного речення. Вживання часів та способів у складнопідрядних реченнях.

Тема 15. Вживання часів кон'юнктива. Послідовність часів. Підрядні умовні речення. Модульна контрольна робота №2.

Тема 16. Залікове заняття.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
1 семестр						
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія, 40 балів						
Тема 1. Латинський алфавіт. Класифікація звуків.	2	2	-	-	2	-
Тема 2. Наголос. Морфологія. Коротка характеристика граматичної будови латинської мови.	4	2	-	-	2	2
Тема 3. Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану.	4	2	-	-	2	2
Тема 4. Іменник. Перша відміна. Прикметник.	4	2	-	-	2	2
Тема 5. Іменник. Друга відміна.	4	2	-	-	2	2
Тема 6. Іменник. Третя відміна.	4	2	-	-	2	2
Тема 7. Дієслово. Часи системи інфекта.	4	2	-	-	2	2
Тема 8. Іменник. Четверта і п'ята відміна. Модульна контрольна робота №1 (Тема1-8)	4	2	-	-	2	2
Разом за змістовим модулем 1	30	16	-	-	16	14
Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис, 40 балів						
Тема 9. Ступені порівняння прикметників.	4	2	-	-	2	2
Тема 10. Числівник. Кількісні й порядкові	4	2	-	-	2	2

числівники.						
Тема 11. Дієслово. Часи системи перфекта.	4	2	-	-	2	2
Тема 12. Дієслівні форми (герундій, герундив, супін).	4	2	-	-	2	2
Тема 13. Інфінітив. Інфінітивні синтаксичні звороти.	4	2	-	-	2	2
Тема 14. Кон'юнктив. Вживання кон'юнктива у незалежних реченнях.	4	2	-	-	2	2
Тема 15. Вживання часів кон'юнктива. Модульна контрольна робота №2 (Теми 9-15)	4	2	-	-	2	2
Тема 16. Залікове заняття.	2	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 2	30	16	-	-	16	14
Разом за семестр	60	32	-	-	32	28
Усього годин	60	32	-	-	32	28

5. Теми семінарських занять
не передбачені навчальним планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля /теми	Назва теми	К-ть годин
1	1/1	Латинський алфавіт. Класифікація звуків.	2
2	1/2	Наголос. Морфологія. Коротка характеристика граматичної будови латинської мови.	2
3	1/3	Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану.	2
4	1/4	Іменник. Перша відміна. Прикметник.	2
5	1/5	Іменник. Друга відміна.	2
6	1/6	Іменник. Третя відміна.	2
7	1/7	Дієслово. Часи системи інфекта.	2
8	1/8	Іменник. Четверта і п'ята відміна. Модульна контрольна робота №1 (Тема1-8)	2
9	1/9	Ступені порівняння прикметників.	2
10	1/10	Числівник. Кількісні й порядкові числівники.	2
11	1/11	Дієслово. Часи системи перфекта.	2

12	1/12	Дієслівні форми (герундій, герундив, супін).	2
13	1/13	Інфінітив. Інфінітивні синтаксичні звороти.	2
14	1/14	Кон'юнктив. Вживання кон'юнктива у незалежних реченнях.	2
15	1/15	Вживання часів кон'юнктива. Модульна контрольна робота №2 (Теми 9-15)	2
16	1/16	Залікове заняття.	2
Разом			32

7. Теми лабораторних занять
не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / модуля	Назва теми	К-ть годин
1	1/2	Частини мови. Граматичні категорії дієслова. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
2	1/3	Дієслово <i>sum, fui, esse</i> (бути). Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
3	1/4	Граматичні категорії іменника (прикметника). Словотворення іменників першої відміни. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
4	1/5	Словотворення другої відміни. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
5	1/6	Загальна характеристика третьої відміни. Ознаки роду іменників третьої відміни. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
6	1/7	Особливості утворення часів системи інфекта. Синтаксис відмінків у пасивній конструкції. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
7	1/8	Словотворення четвертої та п'ятої відмін. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
8	2/9	Узгодження прикметників з іменниками. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
9	2/10	Утворення кількісних числівників. Узгодження числівників з іменниками. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	2
10	2/11	Особливості утворення часів системи перфекту.	2

		Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять.	
11	2/12	Вивчення третьої оди Горація «До Мельпомени» напам'ять.	2
12	2/13	Види інфінітивів. Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять. Граматичний аналіз частин мови двох речень.	2
13	2/14	Вивчення десяти латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять. Граматичний аналіз частин мови двох речень.	2
14	2/15	Вивчення латинських прислів'їв та крилатих висловів напам'ять. Граматичний аналіз частин мови п'яти речень.	2
Разом			28

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «7. Латинська мова» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з «7. Латинської мови» застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних

системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: диференційований залік; модульні контрольні роботи; стандартизовані тести; реферати; студентські презентації.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний
- підсумковий (залік).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на практичних заняттях та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку, який включає три завдання: 15 крилатих латинських висловів напам'ять; читання та переклад уривку з тексту; граматичний розбір двох речень.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, модульні контрольні роботи), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку здобувачів освіти до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання диференційованого заліку.

**Норми і критерії оцінювання знань
запланованих програмних результатів навчання**

Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100). Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.

Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.

Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.

Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штамтів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «задовільно» (рівень досягнень Е, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59). Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень F, бали 34-1). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення освітнього компонента.

Шкала оцінювання

№ з/п	Сума балів підсумкового контролю	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
			Для екзамену	Для заліку
1.	90-100	A	відмінно	зараховано
2.	82-89	B	добре	
3.	75-81	C	добре	
4.	64-74	D	задовільно	
5.	60-63	E	задовільно	
6.	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компоненту

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Звонська Л.Л., Шовковий В.М. Латинська мова. К.: Книга, 2003. 528 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова. К.: Вища школа, 1990. 249 с.
3. Оленич Р.М. Латинська мова. Львів, 1993. 336 с.
4. Скорина Л.П., Сенів М.Г., Постова Н.С. Porta antiqua. К.1994. 271 с.

5. Ревак Н.Ч., Сулим В.Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів). Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 440 с.

11.2. Допоміжна література

1. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латинсько-український словник. К., 1993.
2. Лучканин С.М. Латинські сентенції з історико-літературним коментарем і відповідниками з давньогрецької та новоевропейських мов. К.: КНУ імені Т. Г. Шевченка, 1999.
3. Махлін П. Я., Данченко О. В. Латинська мова: навч. посіб. для дистанц. навч. Київ: Університет «Україна», 2006. 216 с.
4. Скорина Л.П., Скорина О.А. Латинсько-український. Українсько-латинський словник. К., 2004.
5. Чернюх Б. В. Латинське слово: аспект і акціональність: монографія. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2017. 488 с.

11.3. Інтернет-ресурси

1. Список_латинських_висловів. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Латинська_мова. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. www.latinro.info